ПОГЛАВЉЕ 27

УЛОГА ДОБРОВОЉНОГ ВАТРОГАСТВА У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ ШУМА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА КРАЉЕВА

Краљево, децембар 2021. године

САДРЖАЈ

Увод 2

1. Поглавље 27 4

2. Климатске промене и утицај на шумске пожаре 8

3. Улога ДВД у заштити шума 10

4. Градски ватрогасни савез Краљево 16

5. Братска сарадња са Марибором 22

6. Пројекти из предходног периода 23

7. Стратегија развоја савеза добровољних ватрогасних друштава на територији града Краљева са акционим планом за период од 2022. до 2027. године 25

8. Како да постанеш члан Добровољног ватрогасног друштва и припремиш се да заштитиш своју локалну заједницу и животно окружење? 27

Увод

Циљ пројекта "Заједно можемо да заштитимо наше шуме" који се спроводи у оквиру Програма Младих истраживача Србије ЕКО-СИСТЕМ, уз финансијску подршку Швадске владе је јачање капацитета цивилног сектора за активно учешће у заштити шума и шумског биодиверзитета од последица изазваних шумским пожарима. На територији града Краљево успостављено је 7 добровољних ватрогасних друштава, која финкционишу као мрежа под окриљем Градског ватрогасног савеза Краљево. У примарне задатке друштва спадају: јачање и изградња капацитета за ефикасно деловање у случају пожара, покретање програма и акција противпожарне заштите, подршка програмима и акцијама заштите животне средине, подизање противпожарне културе, развој и васпитање ватрогасног подмлатка, систематско спровођење образовних програма за младе.

Шумски пожари су све чешћа појава, што је делом последица глобалног загревања, али пре свега су последица крајњег људског немара и непажње, а понекад и зле намере. Један од приоритетних циљева заштите од пожара је успостављање система заштите од пожара који се превасходно заснива на превентивном деловању свих актера у систему цивилне заштите.

Кроз овај пројекат су реализоване три кључне групе активности које ће довести до унапређења капацитета цивилног сектора – локалних ДВД за активно учешће у планирању и спровођењу акција ублажавања негативних последица шумских пожара.:

1) Активности на јачању стручних капацитета и чланства добровољних ватрогасних друштава у Краљеву: Израда стратегије развоја Савеза ДВД Краљево са планом активности и Обука чланства ДВД за активно учешће у процесу доношења одлука на локалном нивоу које су од значаја за заштиту шума и шумског биодиврезитета,

2) Активности у циљу унапређења сарадње са осталим секторима у области управљања и заштитом шума, а у циљу унапређења услова за интегрално управљање шумским екосистемима.

3) Активности спровођења едукативних програма и промоције грађанског активизма и волонтеризма, посебно младих.

1. Поглавље 27

Основни циљеви политике заштите животне средине ЕУ су **очување природних вредности**, промоција ресурсно- ефикасне економије и брига о јавном здрављу. Политика заштите животне средине као мултисекторске политике, мора бити интегрисана у креирање и спровођење свих јавних политика у функцији одрживог развоја.У процесу креирања политике животне средине ЕУ узима у обзир најновија научна достигнућа и доступне податке, подржава употребу најбољих доступних технологија и уважава регионалне разлике и специфичности различитих региона.

Основна начела политике животне средине ЕУ су: предострожност, превенција, сузбијање загађења на самом извору и принцип „загађивач плаћа“.Креирање политике животне средине подразумева поштовање основних права и права јавности да у овом процесу учествује. Европска унија је потписница Аархуске конвенције и примена ове Конвенције је обезбеђена кроз секундарно законодавство ЕУ.

Правне тековине ЕУ у области животне средине обухватају хоризонтално законодавство (процесни аспекти права животне средине кроз које се обезбеђује право на приступ информацијама, учешће јавности у процесу доношења одлука, судска заштита права на приступ информацијама и учешће јавности као и одговорност за штету према животној средини), квалитет ваздуха, климатске промене, управљање отпадом, управљање водама, заштиту природе и биодиверзитета, контролу индустријског загађења и управљање ризицима, контролу хемикалија, генетски модификоване организме(ГМО), управљање буком, цивилну заштиту и сарадњу са трећим земљама.

У предприступном процесу, држава је у обавези да изврши усклађивање са ЕУ законодавством, међутим државе чланице се не спречавају да се и уводе мере које су строжије од мера установљених на нивоу Уније све док су оне компатибилне са њеним укупним циљевима и принципима јединственог тржишта. Такав приступ у креирању и спровођењу ове политике, као и њен обим, али и трошкови усклађивања, посебан су изазов за државу која се припрема за чланство.

Процес ЕУ интеграција у области заштите животне средине одвија се у три области: хармонизација прописа, изградња административних капацитета и капацитета институција у области заштите животне средине, као и обезбеђивање финансијских ресурса. Самим тим, ово поглавље је изузетно захтевно у финансијском и административном смислу, посебно у погледу добро опремљене и обучене судске и управне структуре.

Поглављем 27 обухваћене су следеће области:

- Хоризонтално законодавство,
- Квалитет ваздуха,
- Квалитет воде,
- Управљање отпадом,
- Заштита природе,
- Управљање хемикалијама,
- Бука,

- Климатске промене,
- Шумарство,
- Цивилна заштита.

Извод из Годишњег извештаја Европске комисијеза 2020. годину – у области Поглавља 27, за Србију:

„Поглавље 27: Животна средина и климатске промене ЕУ подржава снажно деловање у области борбе против климатских промена, одрживог развоја и заштите животне средине. Право ЕУ садржи одредбе које се односе на климатске промене, квалитет воде и ваздуха, управљање отпадом, заштиту природе, индустријско загађење, хемикалије, буку и цивилну заштиту. Србија је на извесном нивоу припремљености у области заштите животне средине и климатских промена. Генерално посматрано, током претходне године остварен је ограничен напредак и то углавном у области стратешког планирања. Остају препоруке из 2019. године.

Србија би нарочито требало да значајно повећа амбиције у области постизања зелене транзиције, те да настави да се концентрише на:

→ повећавање административних и финансијских капацитета републичких и локалних институција и органа, нарочито Агенције за заштиту животне средине и инспекције за заштиту животне средине, вршење расподеле и коришћење средстава приходованих од накнада за заштиту и унапређење животнесредине у сврхе заштите животне средине, изградњу делотворног институционалног оквира управљања инвестицијама у области заштите животне средине и веће унапређење међу институционалне координације, нарочито међу институцијама на републичком и локалном нивоу;

→ појачавање рада на спровођењу и извршавању, где између осталог, спада затварање неусловних депонија које нису у складу са правним прописима, инвестирање у мере за смањење количине отпада, разврставање и рециклажа отпада, побољшање праћења (мониторинга) квалитета ваздуха, побољшање управљања речним сливовима и припрема активности везаних за мрежу Натура 2000;

→ спровођење Споразума о клими из Париза, између осталог, усвајањем свеобухватне стратегије климатских промена која би била усклађена са оквиром ЕУ за климатску и енергетску политику за период до 2030. године и ваљано интегрисана у све релевантне секторе, те израдом Националног енергетског и климатског плана у складу са обавезама које прописује Енергетска заједница."

„У области хоризонталног законодавства, Србија је постигла висок ниво усклађености са правним тековинама ЕУ. Србија би требало да ојача и повећа административне капацитете на републичком и локалном нивоу, између осталог и капацитете релевантних инспекцијских служби, како би могла да побољша израду закона, омогући довољно времена за консултације у процесу израде прописа и закона и обезбеди спровођење и квалитет јавних расправа, нарочито на локалном нивоу. Законе у

области процене утицаја на животну средину треба додатно ускладити и побољшати њихово спровођење. Хитно се мора решити проблем неусклађености прописа и закона који се односе на процену утицаја на животну средину (EIA) са другим законима, посебно са Законом о планирању и изградњи који прописује да се процена утицаја врши након издавања грађевинске дозволе. Стратешке процене утицаја на животну средину требало би да се израђују за све релевантне планове и програме из свих релевантних области, а не само из области животне средине. Постигнут је известан напредак у спровођењу INSPIRE директиве. Јачање капацитета правосудних органа и инспекције за заштиту животне средине, као и праћење спровођења Директиве о еколошком криминалу и даље су приоритети. Јачање капацитета правосуђа и инспекције за заштиту животне средине и успостављање евиденције о примени Директиве о кривичнимделима против животне средине и даље су приоритети. Србија треба да побољша спровођење принципа загађивач плаћа, на пример јачањем капацитета на локалном нивоу за прикупљање накнада за заштиту и унапређење животне средине."

Шуме имају немерљив значај за животну средину, доприносе производњи кисеоника, апсорбују угљен диоксид, умањују буку, заустављају честице прашине и пепела. Такође, утичу на пречишћавање атмосферске воде, штите од штетног дејства ветра, спречавају ерозију земљишта, имају заштитну улогу у случају поплава, ублажавају процес климатских промена, доприносе повећању пољопривредних производа, позитивно утичу на развој спорта и рекреације, а поред тога стварају и услове за веће коришћење горива на бази дрвета уместо фосилних горива и тако доприносе одржавању еколошког баланса у природи.

У Републици Србији се под шумама налази око 26,6 % територије, на укупној површини од 2.349.720 ha. Државне шуме заузимају 50,2 %, а приватне 49,8 % укупне површине шума. Предео Војводине је најмање пошумљена регија у Европи, са само 6,4 % територије под шумама. Један од највећих проблема данашњице је како заштитити шуме. Како у Србији, тако и у свету, учестали проблем представљају бесправне сече шума, ненамерно или намерно спаљивање и различити облици загађивања и исушивања шумских површина.

Кључне обавезе Републике Србије у Поглављу 27 које се односе на област шумарства су:

-Израда стратешког документа у области развоја шумарства и заштити шума,

-Развој институционалног и законодавног оквира у области спровођења EUTR i FLEGT уредбе,

-Јачање капацитета надлежних органа за спровођење ЕУ законодавства у области заштите природе,

-Јачање капацитета надлежних институција у области шумарства у циљу примене ЕУ законодавства у области климатских промена и енергетике,

-Убапредити услове и повећати учешће јавности у креирању јавних политика у области управљања шумама,

- Подршка развоју осталих екосистемских услуга шумских ресурса и користити их у планирању газдовања шумама,

-унапредити базе података власника шума,

-појачати контролу коришћења шума,

-унапредити међусекторску сарадњу у области управљања шумским екосистемима.

У пквиру Поглавља 27 налази се и област цивилне заштите. Цивилна заштита обухвата и питања заштите од пожара, која представљају један од најкраткотрајнијих, али и најекстремнијих начина уништавања шума. Добровољна ватрогасна друштва представљају један од важних субјеката у систему цивилне заштите сваке локалне заједнице.

2. Климатске промене и утицај на шумске пожаре

Постепено загревање атмосфере изазива бројне и далекосежне последице за целокупну људску заједницу. Људска цивилизација је и поред снажног технолошког развоја и даље суштински везана за природне системе и директно зависи од процеса који се у њима одвијају.

Директне последице климатских промена као што је пораст температуре, топљење леда, подизање нивоа мора и океана и измена режима падавина могу проузроковати значајније проблеме у функционисању локалних заједница. Климатске промене утичу и на повећање учесталости екстремних временских појава као што су поплаве, суше, пожари.

У последњем периоду шумски пожари су били веома интензивни у појединим деловима света (Аустралија, Арктик, Амазонија...). Анализа спроведена на основу научних истраживања на тему пожара и климатских промена[1] показала је да климатске промене повећавају ризик од избијања великих неконтролисаних пожара. Да би дошло до шумског пожара потребно је и да постоје одређени временски услови, као што су дуги сушни периоди и топлотни таласи, што су свакако последице измењених климатских услова. Како се повећава ризик од дугих сушних периода и топлотних таласа, тако расте и ризик од појаве шумских пожара. Можемо закључити да климатске промене повећавају могућност стварања временских услова, који погодују избијању и неконтролисаном ширењу шумских пожара.

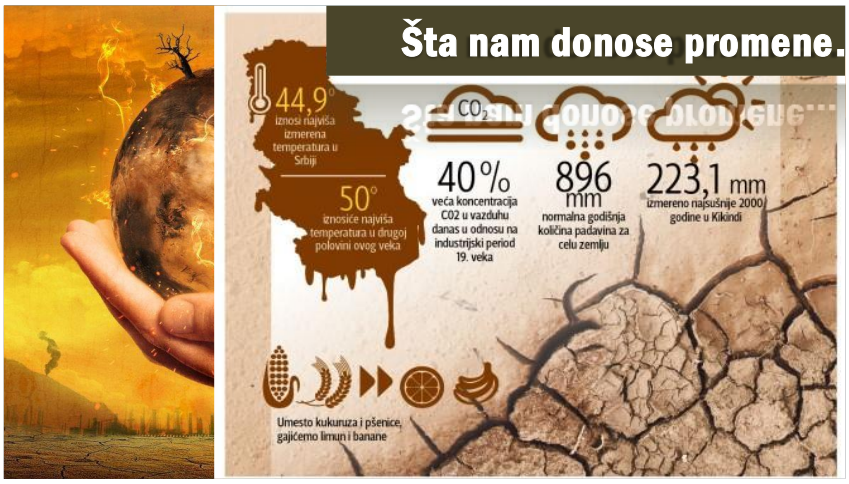

Ефекти глобалног загревања се на наше поднебље испољавају кроз: смањење или увећање укупне количинепадавина, повећање температуре, веће Сунчево зрачење, суше, пожаре, пресушивање извора, одроне,клизишта и поплаве. Питање адаптације постаје све значајније у спровођењу Оквирне конвенције о промениклиме (UNFCCC),

[1]naučni sajt Science Brief

нарочито последњих година, када учестали климатски екстреми изазивају деградацијубиолошке разноврсности, све већу материјалну штету, а у појединим регионима и велики број људских жртава.

Први научни извештај Међувладиног пенала за промену климе (IPCC) из 1990. године представљао је темељза доношење Оквирне конференције УН о промени климе и укључивање питања „заштите глобалне климе засадашње и будуће генерације“ у Агенду 21.Полазећи од резолуције Генералне скупштине Уједињених нација о „Заштити глобалне климе за садашње ибудуће генерације“, 1992. године усвојена јеОквирне конвенције Уједињених нација о промени климе. Конвенција је ступила на снагу 21. марта1994. године и данас броји 189 чланица, од којих је 188 држава и Европска унија као економска интеграција.

Чланица Конвенције је и Република Србија („Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори, бр. 2/97), за којује Конвенција ступила на снагу јуна 2001. године. Овом Конвенцијом су уређена питања заштите климатскогсистема Земље како би се спречиле неприродне промене климе узороковане антропогеним факторима инеповољни утицаји климатских промена на природне и контролисане екосистеме, здравље људи, као и нафункционисање друштвено - економских система.Имајући у виду недостатке Конвенције по питању јасног дефинисања начина постизања циља у погледу квантификованогсмањења емисија гасова са ефектом стаклене баште, 1997. године у граду Кјото у Јапану, усвојен је нови правни документ ове Конвенције - **Протокол из Кјота,** који је ступио на снагу 2005. године.

У последњих пет деценија, обим пошумљавања је са близу 20.000 хектара смањен на испод 3.000 хектарагодишње. О ефектима шума на ублажавање глобалних промена климе, расправе су почеле токомседамдесетих година 20. века. У каснијим, бројним међународним расправама и анализама прихваћен језначај потенцијала шума на глобалном нивоу, као и интерес за дефинисањем и квантификовањем улогешума у промени климе и успостављању система механизма у оквиру међународне сарадње.

Шумски екосистеми припадају оним системима за које се сматра да су у свим регионима света изложенинеповољним утицајем климатских промена. Стога је у оквиру Саветодавног органа Конвенције за науку итехнологију 2005. године усвојен петогодишњи програм у циљу јачања националних активности у тој области. Државе уговоренице обавезне су да при изради националних извештаја који се достављају органимаКонвенције, спроведу детаљну анализу утицаја климатских промена на шумске екосистеме и да предложемере адаптације. За те активности, земље у развоју су добијале финансијску подршку из наменских фондова успостављених у оквиру Конференције и Протокола из Кјота.

Општи фактор ризика од појаве и ширења пожара може бити сушење вегетације. Штоје температура виша, а падавина мање, вегетација је свесувља и подложнија горењу. Осим тога, сува вегетација омогућава пожару када започне да се брже шири (нарочито под утицајем ветра), захвата већу површину и теже гаси. Температура и суша не утичу само на то да пожари буду интензивнији, већ и да њихова сезона дуже траје, односно да у години буде више дана у којима постоји ризик да избију.

На основу анализа које је објавио WWF свега 4% шумских пожара на свету настаје услед природних појава, па можемо рећи да је човек најодговорнији за избијање великих шумских пожара (људска непажња, крчење пољопривредних површина и сл).

Како утицаји климатских промена постају све учесталији и видљивији, стручна јавност указује да постоји све већи ризик од појаве и ширења шумских пожара. Међународна организација World Weather Attribution указује да је појава шумских пожара најмање 30% вероватнија услед климатских промена, него што би била без њих.

Према анализама стручњака у наредном периоду услед климатских промена, можемо очекивати да ће до половине века доћи до повећања броја дана који имају погодне услове за избијање и ширење пожара за 35%, а да се највећа погођеност очекује на западу САД, у Аустралији, јужној Африци и Медитерану.

Имајући у виду тренутно стање климатских промена, неопходно је да сви заједно предузмемо мере како ублажавања утицаја на климатске промене смањењем емисије гасова са ефектом стаклене баште, тако и ефикасном припремом за што ефикасније и брже деловање у случају појаве шумских пожара.

3. Улога ДВД у заштити шума

Добровољно ватрогасно друштво (у даљем тексту: ДВД) јесте добровољна и недобитна организација заснована на слободи удруживања, основана ради организованог добровољног учешћа грађана у спровођењу заштите од пожара, спасавању људи и имовине и реализације пројеката и програма из ове области који су од јавног интереса, која испуњава услове прописане Законом о добровољном ватрогаству и која је као таква уписана у Регистар удружења. Улога ДВД у заштити од пожара је двострука. Кроз спровођење едукативних програма и информисање јавности доприноси подизању противпожарне културе грађана, док кроз припрему чланства и

техничку опремљеност доприноси већој спремности локалне заједнице за ефикасно и благовремено деловање у случају појаве пожара и сузбијању пожара у почетним фазама.

ПРАВНИ ОКВИР ДЕЛОВАЊА ДВД

Закон о добровољном ватрогаству, као кључни пропис у овој области обухвата одредбе којима се регулише организација добровољног ватрогаства, оснивање, деловање и органе, права, обавезе и удруживање ДВД, организација добровољних ватрогасних савеза и друга питања од значаја за рад и организација добровољног ватрогаства у Републици Србији. Па тако Закон о добровољном ватрогаству предвиђа да ДВД има статус правног лица и да је рад ДВД јаван и транспарентан. Закон предвиђа као обавезу ДВД да формира, опреми и одржава функционалном најмање једну добровољну ватрогасну јединицу. Када је реч о удруживању ДВД, чланом 6. овог закона предвиђено је да су ДВД чланови ватрогасних савеза, а да се према сопственом нахођењу и потребама могу удружити и у друге асоцијације у земљи и иностранству. Посебан део овог закона посвећен је ватрогасним савезима, чија је сврха да представљају и заступају ДВД, старају се о развоју добровољног ватрогаства, афирмишу добровољно ватрогаство међу младима и обављају друге послове у складу са статутом. У Републици Србији формирају се општински односно градски ватрогасни савези, међуопштински ватрогасни савези, ватрогасни савези аутономних покрајина и Ватрогасни савез Србије.

Законом о удружењима („Службени гласник РС“ бр. 51/2009) уређује се оснивање и правни положај удружења и брисање из регистра и органи статусне промене и престанак удружења као и друга питања значајна за рад удружења. Удружење у смислу овог закона јесте добровољна и невладина недобитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса који нису забрањени Уставом или законом.

Закон о заштити од пожара основни је закон у области заштите од пожара, којим се уређује систем заштите од пожара, права и обавезе државних органа, органа аутономне покрајине и органа јединице локалне самоуправе, привредних друштава, других правних и физичких лица, организацију ватрогасне службе, надзор над спровођењем овог закона и других питања од значаја за систем заштите од пожара. Овај Закон, у члану 8. уводи начело превенције којим је прописано да се превенција заштите од пожара обезбеђује се планирањем и спровођењем превентивних мера и радњи тако да се што ефикасније спречи избијање пожара, а да се у случају избијања пожара ризик по живот и здравље људи и угрожавање материјалних добара као и угрожавање животне средине сведе на најмању могућу меру и пожар ограничи на самом месту избијања. Као основна мера превенције пожара истиче се Заштита од пожара у планским документима, где је у члану 29. Закон прописано да плански документ, поред услова прописаних посебним законом који уређује област градње и уређења простора, у погледу мера заштите од пожара и експлозија, садржи: изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољно количине воде за гашење пожара; удаљеност између зона предвиђених за стамбене и објекте јавне намене и зона предвиђених за индустријске објекте и објекте специјалне намене; приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објеката; безбедносне појасеве између објеката којима се спречава ширење пожара и експлозије, сигурносне удаљености између објеката или њихово пожарно одвајање; могућности евакуације и спасавања људи. Од осталих мера, потребно је издвојити превентивне мере у природи и то: Меру прописану чланом 46. Закона којим је успостављена забрана ложења ватре у шуми и на удаљености од 200 метара од руба шуме, изузев на одређеним и за то видно обележеним местима, у складу са прописаним мерама заштите од пожара. Такође, чланом 51. Прописана је обавеза организовања противпожарне страже при извођењу радова заваривања, резања и лемљења, коришћења отвореног пламена или алата који приликом коришћења варничи у просторији која није посебно прилагођена за обављање тог посла или на удаљености од 200 м од руба шуме. У вези са планирањем и организовањем заштите од пожара, овај Закон предвиђа израду Стратегије заштите од пожара (члан 15.), као и израду планова заштите од пожара на нивоу Аутономне покрајине (члан 20.) и нивоу Јединице локалне самоуправе (члан 21.), који се израђују у складу са Правилником о начину израде и садржају Плана заштите од пожара аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и субјеката разврстаних у прву и другу категорију.

Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, којим се уређује смањење ризика од катастрофа, превенција и јачање отпорности и спремности појединаца и заједнице за реаговање на последице катастрофа, заштита и спасавања људи, материјалних, културних и других добара, права и обавезе грађана, удружења, правних лица, органа јединица локалне самоуправе, аутономних покрајина и Републике Србије, управљање ванредним ситуацијама, функционисање цивилне заштите, рано упозоравање, обавештавање и узбуњивање, међународна сарадња, инспекцијски надзор и друга питања од значаја за организовање и функционисање система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, у једном делу односи се и на област заштите од пожара. Овим Законом, ватрогасно – спасилачке јединице су препознате као део снага система смањења ризика од катастрофа и управљања у ванредним ситуацијама (члан 13. став 3.). Одељком В поменутог Закона, дефинисане су врсте ватрогасних јединица (професионалне и

добровољне – члан 48. став 1.). Професионалне ватрогасне јединице могу бити: ватрогасно – спасилачке јединице Министарства надлежног за унутрашње послове, ватрогасне јединице министарства надлежног за послове одбране, ватрогасне јединице локалне самоуправе, ватрогасне јединице правних лица. Добровољне ватрогасне јединице су организоване не принципу добровољности и исте се формирају у складу са Законом о добровољном ватрогаству, којим се уређују организација добровољног ватрогаства, оснивање, деловање и органи добровољних ватрогасних друштава, права и обавезе добровољних ватрогасних друштава, удруживање добровољних ватрогасних друштава, организација добровољних ватрогасних савеза и друга питања од значаја за рад и организацију добровољног ватрогаства у Републици Србији. Поред ватрогасних јединица, у Закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, реаговањем на катастрофе а међу њима и пожаре, баве се и припадници цивилне заштите, чему је посвећен Одељак ВИ наведеног закона. У поменутом Одељку, дефинисана је лична и узајамна заштита (члан 55.), као и мере цивилне заштите које се спроводе у циљу заштите и спасавања људи, материјалних и културних добара од опасности изазваних катастрофама (члан 56.), од којих је једна заштита и спасавање од пожара и експлозија (члан 72).

Закону о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама предвиђа израду: Процене ризика од катастрофа (члан 15.) којом се идентификују врста, карактер и порекло појединих ризика од наступања катастрофа, степен угрожености, фактори који их узрокују или увећавају степен могуће опасности, последице које могу наступити по живот и здравље људи, животну средину, материјална и културна добра, обављање јавних служби и привредних делатности, као и друге претпоставке од значаја за одвијање уобичајених животних, економских и социјалних активности; План смањења ризика од катастрофа (члан 16.) којим се утврђују конкретне превентивне, организационе, техничке, финансијске, нормативне, надзорне, едукативне и друге мере и активности које су надлежни државни органи и други субјекти, на основу процене појединих ризика, дужни да предузму у будућем периоду у циљу смањења ризика од катастрофа и ублажавања њихових последица; План заштите и спасавања (члан 17.) којим се планирају мере и активности за спречавање и умањење последица катастрофа, снаге и средства субјеката система смањења ризика од катастрофа и управљања ванредним ситуацијама, њихово организовано и координирано ангажовање и деловање у ванредним ситуацијама у циљу заштите и спасавања људи, материјалних и културних добара и обезбеђења основних услова за живот.

Члан 11. **Закона о заштити животне средине** такође третира заштиту и очување шума, док су превентивне мере заштите животне средине а које укључују и шуме, садржане у члану 33. (Планирање и изградња), односно 34. (просторно и урбанистичко планирање), истог Закона.

Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине. Чланом 27. Поменутога Закона дефинишу се заштићена природна добра, и то: заштићена подручја (о строги резерват природе, специјални резерват природе, национални парк, споменик природе, заштићено станиште, предео изузетних одлика, парк природе), заштићене врсте (строго заштићена дивља врста, заштићена дивља врста) и покретна

заштићена природна документа. Чланом 30. Овог Закона прописано је да шумама у националном парку газдује правно лице које управља националним парком, као и да те шуме нису обухваћене шумским подручјем.

Законом о критичној инфраструктури уређује се национална и европска критична инфраструктура, идентификација и одређивање критичне инфраструктуре Републике Србије, заштита критичне инфраструктуре, надлежност и одговорност органа и организација у области критичне инфраструктуре и информације, извештавање, пружање подршке одлучивању, заштита података, управљање и надзор у области критичне инфраструктуре.

Закон о шумама је кровни закон у области управљања шумама, којим се уређује очување, заштита, планирање, гајење и коришћење шума, располагање шумама и шумским земљиштем, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања значајна за шуме и шумско земљиште. Чланом 46. овог Закона, дефинисана је и заштита шума од пожара, којим се, између осталог, прописује да се у циљу заштите шума од пожара доноси План заштите шума од пожара за период од 10 година.

Правилник о шумском реду ближе прописује начине спровођења шумског реда, односно стање шуме које обезбеђује услове за њено одржавање, обнављање и унапређивање, а нарочито за заштиту од пожара, биљних болести и штеточина и за заштиту земљишта од настанка и развијања ерозионих процеса.

Правилником о условима у погледу материјално-техничке и кадровске опремљености добровољних ватрогасних јединица утврђују се услови у погледу материјално-техничке и кадровске опремљености добровољног ватрогасних јединица. Овим правилником добровољне ватрогасне јединице сврстане су у три категорије у зависности од материјално-техничке опремљености и броја припадника.

Правилником о организовању заштите од пожара према категорији угрожености од пожара прописује се техничка опремљеност ватрогасне јединице и број припадника ватрогасне јединице који је обавезан да обезбеди субјекат из прве категорије угрожености од пожара, као и број лица стручно оспособљених за спровођење и организовање превентивних мера и сталног дежурства у субјектима прве и друге категорије угрожености од пожара.

Законом о планском систему Републике Србије се уређује плански систем Републике Србије, односно управљање системом јавних политика и средњерочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа.

СТРАТЕШКИ ОКВИР

Стратегија развоја шумарства Републике Србије је плански документ који дефинише опште развојне циљеве шумарског сектора Србије и опредељујућих мера за постизање тих циљева.

Стратегија заштите од пожара за период 2012-2017. године је плански документ који у више сегмената третира шумске пожаре. У опису постојећег стања, као најважнији уочени проблеми, између осталог истичу се: Да је приступ великим комплексима шума отежан или немогућ услед недовољне путне мреже; Да је потребно унапредити систем метеоролошких осматрања у шумским подручјима, као и методологију за прогнозу индекса опасности од појаве шумских пожара; Да постоје бројни нерешени имовинско – правни односи између власника, а такође и неажурност катастарских података, што има за последицу немогућност утврђивања правог власника шума; Отежана комуникација са власницима шума, имајући у виду да су, у складу са прописима, дужни да сами штите своју имовину. У стратегијској области Превентивна заштите, између осталог дефинисани су и циљеви који третирају шумске пожаре и то: СЦ3: Унапређен метеоролошки мониторинг и прогноза метеоролошких услова за појаву пожара у шумским подручјима; СЦ 6: Унапређена брзина и ефикасност реаговања.

Шуме, односно шумски пожаре, налазе се и у другим стратешким актима Републике Србије, али најчешће из аспекта описа постојећег стања, тако да исте овде нећемо наводити.

РЕГИОНАЛНИ НИВО

Нажалост, не постоји велики број нормативних аката на регионалном нивоу а у вези са овом материјом. Тренутно је на снази Протокол о сарадњи градова и општина у сливу Западне Мораве, који је потписан између 17 јединица локалне самоуправе у циљу смањивања заједничких ризика и брзог опоравка након елементарних непогода и других несрећа. Постоје реалне основе да ће овај Протокол прерасти у Споразум, чије ће одредбе имати снагу уговорних одредби тако да се овај акт сматрати нормативним и омогучава формирање заједничког субјекта за третмат ризика од катастрофа. Споразум је потписан у јуну 2021. године.

ЛОКАЛНИ НИВО

Статутом града Краљева у члану 16. дефинисано је да се град Краљево, преко својих органа стара заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и својим интересима и специфичностима и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине. Такође, чланом 26. предвиђено је да Скупштина града Краљева, између осталог, доноси планове заштите од елементарних непогода и других већих непогода за подручне града.

Стратегијом развоја града Краљева (2015 -2020) је, услед климатских промена којима се сусрећемо у последњем периоду, као један од проблема је уочена повећана угроженост безбедности грађана услед елементарних непогода, што укаазује на потребу припреме локалних органа за превентивно деловање и ефикасну организацију у циљу заштите и спасавања грађана и имовине. Из наведеног разлога Стретегијом је као један од циљева постављен Подциљ 3.6 - Побољшање и увођење одговорне политике у области безбедности и заштите града и грађана.

Одлука о организацији и функционисању цивилне заштите на територији града Краљева којом се, између осталог, дефинише организација и и функционисање цивилне заштите на територији града Краљева, одређивање повереника и заменика повереника цивилне заштите, формирање, организовање и опремање јединица цивилне заштите опште намене, израда Планова заштите и спасавања и спровођење мера цивилне заштите.

Локални програм заштите животне средине града Краљева (2016 – 2025) ће обезбедити наставак започетих активности стратешко дефинисани акционим плановима, у правцу стварања квалитетнијих услова живота садашњих и будућих генерација. Документ је усклађен са Националним програмом заштите животне средине Републике Србије и са будућим обавезама у реализацији Поглавља 27 у процесу приступања Републике Србије Европској унији.

Градско веће града Краљева на редовној седници одржаној 17. фребруара 2021. донело је Закључак о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Краљева. Овим закључком одређују се привредна друштва и друга правна лица, као субјекти од посебног значаја за заштиту и спасавање на територији града Краљева, а међу 16 субјеката налази се и Добровољни ватрогасни савез Краљево. За стављање у приправност поменутих субјеката као и за њихово ангажовање у кризним ситуацијама, односно у спречавању наставка кризних ситуација надлежан је Штаб за ванредне ситуације. Изузетно, градоначелник града Краљева, као командант Штаба, односно начелник Штаба, услед хитности и потребе брзог реаговања у циљу заштите живота и здравља људи, као и културних и материјалних добара, односно, критичне инфраструктуре, може ангажовати субјекте од посебног значаја, уз обавезу извештавања Штава на првој наредној седници. Градоначелник, са субјектима од посебног значаја, уговором одређује трошкове стављања у приправност, односно, ангажовања субјеката од посебног значаја, који се надокнађују по тржишним ценама. Трошкови стављања у приправност, односно ангажовања падају на терет града Краљева.

4. Градски ватрогасни савез Краљево

Градски ватрогасни савез Краљево (ГВС) наставља правни континуитет Општинског ватрогасног савеза Краљево, основаног 11. јуна 1963. године. Савез чини 7 добровољних ватрогасних друштава и то: Добровољно ватрогасно друштво Краљево, Добровољно ватрогасно друштво Каменица, Добровољно ватрогасно друштво Студеница, Добровољно ватрогасно друштво Буковица, Добровољно ватрогасно друштво Витковац, Милаковац, Печеног, Добровољно ватрогасно друштво Милочај и Добровољно ватрогасно друштво Врба.

Оно што чини активности Градског ватрогасног савеза Краљева су првенствено активности из области противпожарне културе, окупљања добровољних ватрогасних друштава са подручја Града и синхронизовање њиховог програма активности.

Градски варогасни савез Краљево је посвећен активностима едукације. Значајну активност преузима на ширењу противпожарне културе међу грађанством. Ватрогасном подмлатку посвећује се посебна пажња кроз организовање квизова знања, такмичења и показних вежби. Такође се успешно врши организовање обука за ватрогасце, као што су: разни нивои ватрогасних курсева, полагање стручних ватрогасних испита и обука запослених на пословима противпожарне заштите у својим фирмама.

ГВС има успостављену сарању са бројним фирмама и укључени су у реализацију бројних пројеката, као нпр. са ЈП ˝Србијашуме˝на изградњи водозахвата. Такође, ГВС трајно негује сарадњу са ватрогасцима из Марибора, Словеније. Ова сарадња траје више од 65 година и кроз ову сарадњу обезбеђене су бројне донације у виду возила и ватрогасне опреме за чланове ГВСа.

Имајући у виду значај ГВСа у области ватрогаства али и у превенцији од пожара, руководство савеза је свесно да је за даљи развој и напредак савеза потребан плански и систематски приступ. Због оваквих ставова и свести да постојеће ресурсе треба на набољи начин сачувати, искористити и унпаредити, приступило се изради овог стратешког документа.

Циљеви Градскої ватроїасної савеза Краљево су:
✓ ширење противпожарне културе; ✓ подстиче и помаже формирању нових добровољних ватрогасних друштава на подручју Града;

- ✓ прати и подстиче стваралаштво на пољу стручно-техничког и научног рада на унапређењу заштите до пожара и гашење пожара, користећи при томе тековине савремене науке и технике;
- ✓ развија активности на заштити човекове околине и ширење еколошке културе;
- ✓ развија и негује личну и заједничку одговорност ватрогасаца и вратогасних организација;
- ✓ сарађује са организма за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова-Сектор за ванредне ситуације;
- ✓ сарађује са професионаном јединицом Министарства унутрашњих послва – Сектор за ванредне ситуације;
- ✓ сарађује са сродним организацијама, институцијама и удружењима грађана које се баве ширењем противпожарне културе, противпожарном превентивном, еколошким питањима, школовањем противпожарним кадрова, произвођачима противпожарне технике, опреме и средстава за гашење пожара;
- ✓ предлаже Окружном ватрогасном савезу и Ватрогасном савезу Србије доделу признања и одликовања заслужним ватрогасцима и ватрогасним организацијама;
- ✓ одрађује и даје предлоге Ватрогасном савезу Србије за унапређење у више чинове вартогасаца.

Задаци ГВСа су:

- ✓ координира активности добровољних ватрогасних друштава са подручју града;
- ✓ организује и спроводи стручне обуке из области заштите од пожара;
- ✓ сарађује са државним органима, органима градске и локалне самоуправе, привредним друштвима, институцијама и удружењима у циљу унапређењу заштите од пожара;
- ✓ развија и организује одговарајуће видове васпитно-пропагандне и превентивне активности;
- ✓ организује и спроводи стручне обуке из области заштите од пожара;
- ✓ предлаже мере за побољшање асортимана и квалитета уређаја, опреме и средстава за гашење пожара;
- ✓ организује саветовања, семинаре и друге стручне облике стручног усарвршавања;
- ✓ пружа стручну и другу помоћ чланицама Градског ватрогасног савеза;
- ✓ организује ватрогасна такмичења, вежбе, смотре, изложбе и сличне манифестације;
- ✓ организује квизове знања за ватрогасни подмладак и школску омладину из познавања противпожарних вештина;
- ✓ учествује у пројектима акцијама које организује Окружни ватрогасани савез и Ватрогасни савез Србије;
- ✓ врши и друге послове и активности од интереса за рад ДВД, по одлуци органа управљања ГВСа.
- ✓ Осим поменутих задатака дефинисаних Статутом, ГСВ је био укључен и све кризне ситуације попут реаговања, спашавања и отклањања последица поплава, земљотреса и других кризних ситуација које су погодиле подручје Града Краљева.

ГВС чланство и органи
Чланови ГВСа су удружења добровољаних ватрогасних друштава са подручја Града Краљева. Чланови могу постати и Индустријска ватрогасна друштва, школске секције као и хуманитарне и еколошке организације са подручја Града Краљева. Управљање ГВС-ом спроводи се преко Скупштине, Извршног одбора, Председника и Надзорног одбора. Скупштина је највиши орган управљања и чине га сви чланови удружења, удружених у Ватрогасни савез Града. Сваки члан делегира по 3 своја представника за Скупштину. Председника бира Скупштина из редова удружених чланова. Уједно Председник Ватрогасног савеза је по положају Председник извршног одбора. Извршни одбор броји 9 чланова чији мандат траје 4 године. Надзорни одбор броји 3 члана. Све обавезе и надлежности Председник, Председника, Извршног одбора и других органа дефинисана су у Статуту Ватрогасног савеза Града.
Контакт подаци
Председник Градског ватрогасног савеза: Александар Лазовић Седиште: Краљево Адреса: Војводе Степе број 6 Контакт телефон: 036 333 794 Емаил:alazovic@gmail.com

ДВД Краљево
Добровољно ватрогасно друштво Краљево је основано 1. јануара 1933. године под називом Добровољно пожарно друштво Краљево. Оснивачи друштва су били грађани са својим новчаним прилозима. У оквиру Добровољног пожарног друштва основана је Добровољна пожарна чета са 12 пожарника. ДВД Краљево од тад до данас постоји и ради у интересу грађана у противпожарству и ватрогаству. У току свога постојања пролазило је кроз бројне реорганизације и трансформације, од добровољних ватрогасних, територијалних до професионалних ватрогасних јединца. Данас је ватрогаство израсло у снажну, професионалну организацију са веома опремљеним ватрогасно – спасилачким једнинцама, организованим у оквиру посебног сектора Министарства унутрашњих послова. Ватрогасно – спасилачке јединице су достигле високо оперативне способности, које и добровољном ватрогаству служе као узор. У протеклој деценији у жељи да се што боље покрије територија Града у област ватрогаства, превенцији и брзог реаговања ДВД Краљево је подржало своје чланове да се формирају ДВД у руралним деловима града. Сем подршке код формалног оснивања, уследила је и подршка у опремању, успостављању сарадње са релеватним актетима итд. Сва ново формирана добровољно ватрогасна друштва заједно са ДВД Краљевом чине Градски ватрогасни савез.

Људски ресурси	195 чланова 30 чланова оперативне ватрогасне јединице са завршеним стручним испитом из области заштите од пожара и обављеним здравственим прегледима. Женска секција Омладински клуб Ватрогасни оркестар "27. септембар"
Материјални ресурси	Ватрогасни дом 4 ватрогасна возила За ватрогасна возила ДВД Краљево, Мерцедес (техничко, са пумпом за црпљење воде), које је коришћено у интервенцијама ВСЈ при поплавама,као и за аутомеханичке лестве на коришћењу код професионалне ватрогасно спасилачке јединице, Постоји потреба техничког прегледа и сервиса о трошку Штаба за ванредне ситуације града Краљева, јер су по њиховом захтеву коришћена у елементарним непогодама. Комби возило, регистровано, оперативно
Контакт	Милутин Вукосављевић dvdkraljevo036@gmail.com

ДВД Студеница - Основано 28.4.2018. године	
Људски ресурси	30 чланова 20 чланова оперативне ватрогасне јединице са завршеним стручним испитом из области заштите од пожара и обављеним здравственим прегледима
Материјални ресурси	Просторије ватрогасног друштва у склопу Манастира Студеница Ново возило CAFS опремљено системом за компресовану ваздушну пену за гашење пожара
Контакт	Дарко Кнежевић 0658500188, dvdstudenica@gmail.com

ДВД Каменица - Основано 27.9.2007. године	
Људски ресурси	14 чланова 10 чланова оперативне ватрогасне јединице са завршеним стручним испитом из области заштите од пожара
Материјални ресурси	Камион цистерна Magirus, у возном стању, регистрован Просторије ватрогасног друштва са гаражом за ватрогасно возило
Контакт	Горан Милашиновић 0646137477

ДВД Буковица - Основано 17.12.2009. године	
Људски ресурси	22 члана 11 чланова оперативне ватрогасне јединице са завршеним стручним испитом из области заштите од пожара
Материјални ресурси	Ватрогасни дом са гаражом за возило Ватрогасно возило – цистерна
Контакт	Миланко Бунарџић, телефон 0649040999

ДВД Милочај - Основано 18.1.2015	
Људски ресурси	27 чланова, 11 чланова оперативне ватрогасне јединице
Материјални ресурси	Просторије у Милочају
Контакт	Бојан Андрић, 0642046069

ДВД Врба - Основано 26.11.2007 године	
Људски ресурси	30 чланова, 15 чланова оперативне ватрогасне јединице
Материјални ресурси	2 ватрогасна возила (комби и камион, који нису регистровани) Ватрогасни дом је изграђен, али још увек није завршен
Контакт	Слободан Чекрлић, 0640736295 cekrlics@yahoo.com Милун Јовановић 064 891 2002

ДВД Витковац, Милаковац, Печеног - Формирано 27.12.2014. године	
Људски ресурси	90 чланова Оперативна јединица са 15 чланова, положена противпожарна обука Женска оперативна јединица
Материјални ресурси	Привремено додељене просторије у Витковцу и добијена сагласност за изградњу гараже за ватрогасно возило
Контакт	Бојан Милутиновић, 060 4207100

5. Братска сарадња са Марибором

Сарадња ватрогасаца Марибора са ДВД Краљевом траје већ пуних 40 година. Кроз размену искуства и кроз подршку братске Гасилске звезе Марибор, Краљевачки ватрогасци су унапредили своје стручне и техничке капациитете за ефикасније деловање у случају пожара. Гасилска звеза Марибора је за ДВД Краљево обезбедила бројну заштитну опрему и специјализована возила.

PREJEMNIKI ODLIKOVANJ IN KIPCA CZ IZ MARIBORA

6. aprila, 2020 / admin

10. marca 2020 je predsednik GZ Maribor tov. Slavko Kramberger povabil vse letošnje dobitnike priznanj in...

HUMANITARNA AKCIJA »KRALJEVO 2019«

30. septembra, 2019 / GZ Maribor

GZ Maribor je v letu 2019 izvedla humanitarno pomoč v gasilski opremi in orodju za gasilska...

POBRATENJE PGD RAČE IN DVD MILOČAJ IZ SRBIJE

27. septembra, 2018 / GZ Maribor

27. 9. 2018 je delegacija GZ Maribor položila venec pred ploščo v Kraljevu. Predstavniki GB Maribor...

6. Пројекти из предходног периода

Назив пројекта	Опис пројекта
Изградња резервоара за воду на безводном шумском подручју	Изграђени су резервоари на подручју Столова Сарадња са Србија шумама
Реализација квиза знања	Редовна годишња активност (2018. средства за суфинансирање обезбеђена кроз Фонд за заштиту животне средине града Краљева)
Шуме су плућа наше Планете, заштитимо их!	Упознавање младих са заштићеним подручјима града Краљева, значајем шума и заштитом од шумских пожара. Пројекат суфинансиран од стране града Краљева
Изградња капацитета за заштиту биодиверзитета Парка природе Голија од шумских пожара	Изграђен резервоар за воду на шумском подручју Студенице, за ДВД Студеница набављена опрема за ручно гашење пожара, чланови ДВД Студеница учествовали у програму противпожарне обуке

Изградња капацитета за заштиту шумског биодиверзитета Парка природе Голија од шумских пожара

16

- Организација обуке локалног становништва и монаха за поступање у кризним ситуацијама,
- подршка у оснивању локалног добровољног ватрогасног друштва у Студеници
- набавка потребне ватрогасне опреме

Шуме су плућа наше Планете, заштитимо их!

17

- Пројекат подржао Градски фонд за заштиту животне средине
- Едукација деце о заштићеним шумским подручјима града, узроцима и последицама шумских пожара
- Организација радионица у природи
- пошумљавање

7. Стратегија развоја савеза добровољних ватрогасних друштава на територији града Краљева са акционим планом за период од 2022. до 2027. године

У оквиру пројекта „Заједно можемо да заштитимо наше шуме!“ који Добровољно ватрогасно друштво Краљево спроводи у оквиру Програма подршке „Екосистем – подршка реформама у заштити животне средине!”, који реализују Млади истраживачи Србије, а подржава Шведске, једна од главних активности је израда ове Стратегије развоја мреже добровољних ватрогасних друштава на територији града Краљева са акционим планом за период од 2022. до 2027. године.

Основни циљ Стратегије је стварање нових и унапређење постојећих услова за свеукупан напредак на бази дугорочног унапређења заштите од пожара. Области и целине Стратегије у којима треба остварити организационо-техничке циљеве заштите од пожара су: нормативна регулатива, превентивна заштита, реактивно деловање, област сарадње свих фактора, а посебно сарадња са другим институцијама и међународним чиниоцима, сагледавање капацитета у знању, вештинама и потребној опремљености.

Стратегија деловања Градског ватрогасног савеза Краљево 2022-2027		
Унапређена свест грађана о важности превенције од пожара и могућностима активног укључивање у добровољно ватрогаство.	Професионални и технички капацитети чланова ГВСа унапређени за брзо, ефикасно и адекватно реаговање у случајевима пожара и другим кризним ситуацијама	Градски ватрогасни савез Краљево је поуздан партнер локалним, регионалним и националним институцијама у области ватрогаства, цивилне заштите и заштите животне средине кроз унапређену и институционализовану сарадњу.

1. **Подизање свести грађана**

Циљ: Унапређена свест грађана о важности превенције од пожара и могућностима активног укључивање у добровољно ватрогаство.

Ефикаснији систем информисања о свим присутним опасностима и ризицима ствара боље услове за ефикаснију заштиту живота и здравља људи, животиња, материјалних добара и за очување животне средине, тако да ће активности у овом сегменту бити усмерене на, између осталог, на едукацију грађана, бољу информисаност, оспособљеност и одговорност за спровођење мера заштите од пожара.

2. **Изградња професионалних и техничких капацитета ГВС**

Циљ: Професионални и технички капацитети чланова ГВСа унапређени за брзо, ефикасно и адекватно реаговање у случајевима пожара и другим кризним ситуацијама

Сложеност и озбиљност различитих интервенција ватрогасно-спасилачких јединица указују на то да је њихова спремност и опремљеност за брзо и адекватно реаговање примарна претпоставка успешности у заштити и спасавању људи и материјалних добара, а поготову у случајевима гашења пожара већих размера и санирања њихових последица. Зато је потребно интензивирати рад на кадровској попуњености и техничкој опремљености ових јединица, као и стручном усавршавању и оспособљавању чланова.

3. **Сарадња са релевантним институцијама**

Циљ: Градски ватрогасни савез Краљево је поуздан партнер локалним, регионалним и националним институцијама у области ватрогаства, цивилне заштите и заштите животне средине кроз унапређену и институционализовану сарадњу.

8.Како да постанеш члан Добровољног ватрогасног друштва и припремиш се да заштитиш своју локалну заједницу и животно окружење?

Учлањење у ДВД је добровољно.

За оне који имају више од 18 година

Први корак је попуњавање и потписивање приступнице.

Други корак, након што попуните приступницу, потребно је да се обратите председнику ДВД-а и предате попуњен образац приступнице чиме сте спремни за укључивање у рад и активности друштва (осим спровођења заштите од пожара, спасавање и сл.)

Одлуку о пријему доноси Скупштина на предлог Извршног одбора.

Напомена – како би постали члан добровољне ватрогасне јединице потребно је:
-да имате најмање 18, а највише 55 година живота,
-да се здравствено способни за извршавање задатака,
-да сте стручно оспособљени за обављање задатака,
-да се редовно стручно усавршавате.

За млађе од 18 година

Ако сте старији од 6, а млађи од 18 година можете бити члан ДВД – а попуњавањем приступнице уз сагласност законског заступника. Тада се можете укључити у активности ДВД –а у које су складу са узрастом.

Mladi istraživači Srbije
Volonterski servis Srbije

Švedska
Sverige

eko sistem
Podrška reformama u životnoj sredini

Овај материјал израђен је у оквиру програма ЕКО-СИСТЕМ
Подршка реформама у заштити животне средине, који спроводе Млади истраживачи Србије (МИС), уз подршку Шведске преко Шведске агенције за међународни развој и сарадњу (Сида). За садржај овог материјала одговоран је искључиво аутор. Млади истраживачи Србије и Сида не деле нужно ставове и тумачења изречена у овом материјалу.

ДОБРОВОЉНО ВАТРОГАСНО ДРУШТВО КРАЉЕВО